

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leodivm Ecclesiae Cathedralis

Rausinus, Stephanus

Namvrçi, 1639

Capvt Vndecimvm. Expenditur audax Leodiensium Propositio in lite
Spirensi super Commendatione Politiae per Magistratum Ciuicum Intrusae:
& in oppositum ostenditur Episcopi & Principis Regimen esse ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11818

lippi Galliae Regis penult. Augusti 1333. in quem Adolphus Episcopus cum Ioanne Rege Boemiae & pluribus Comitibus ex vna, & Ioannes Dux Brabantiae cum suis adherentibus ex altera parte compromiserant, necnon Literarum aliquot Brabantiae Oppidorum 13. Octobris 1356. in manuscripto Codice inferatarum: Quae tanquam maceriae aut rudera indicant quale quantumque fuerit istud Tribunal: cuius rara apparent hodie vestigia.

Tantum aui longinqua valet mutare vetustas —

CAPVT VNDECIMVM.

*Expenditur audax Leodiensium Propositio in Lite Spirensi
Super Commendatione Politiae per Magistratum Ciuicum
Intrusa: Et in oppositum ostenditur Episcopi &
Principis Regimen esse omnium optimum.*

*Cum scelus admittunt superest constantia, quid fas
Atque nefas demum incipiunt sentire peractis
Criminibus.*

ITa vt plurimum fit. In ardore ipso peccandi, nubes quasi conscientiam obtegit, sub qua peccator frontem & ruborem ponit: at perpetrato semel scelere, redit quidam pudor, & poenitentia commissi. Secus prorsus isthic: & perpetuo ubique prauorum Politicorum vicio, qui cuncta sacra & prophana pessum habent, vt simbrias extendant. More Regis illius Lacedaemo-

dæmoniorum, qui de Regni finibus interrogatus, ostenso iaculo quod manu gerebat, quò vsque, inquit, istud peruadit. Parum est iura Principis sensim occupasse, & alienis plumis Corniculam exornasse, abs diurnitate colorem iuris petunt, & hanc regiminis normam volunt esse Politiaë rectitudinem. Sic namque in processu Spirensi sub defensionalium articulorum finem, audacter, an impudenter dicam, allegant. Quod ea Politia sit salubris & commendata per plures qui de Rebus publicis bene formatis scripserunt. Principaliùs quod vnus solus faciliùs corrumpi possit quam vniuersitas, & vbi Princeps non est hæreditarius sed electiuus & vsufructuarius, præsertim in locis limitrophis, quemadmodum Ciuitas sita est in confinibus Imperij. Maximè quod Principes soliti sint inferre aliquoties grauamina, vt Ludouicus Borbonius & nonnulli alij, & per Officiatos Principis attententur franchisæ, & priuilegia populi & Ciuium Leodiensium.

Nullum aded atrox facinus est, cui non excusatio quærat. Etiam parricidæ duriozem nouercam, patrem minùs indulgentem incusant. Quamuis, vt Papinianus noster Antonino Caracallæ fratricidæ, qui Getæ cædem purgari ab eo volebat, constanter respondit, faciliùs committatur, quàm purgetur parricidium. Agatocles & Dionisius vterque Siculorum tyranni, aliquam tamen tyrannidi suæ causam prætexerunt. Et Augustus vsurpatoris Cæsaris hæres, ipseque vsurpator cogitasse dicitur de restituenda Senatui & populo Republica, retinuisse interim, quod priuato non videretur tutum viuere, & Monarchiam cen-

feret esse meliorem Reipublicæ formam. Examinemus igitur pleniore manu hunc articulum. Dico Principatum esse inter omnia Regimina optimum. Naturæ imprimis super omnia conuenit. Deus vniuersalis & vnicus est creaturarum incorporalium & corporalium rector. Sub cuius regimine, vt sunt distincti creaturarum ordines, suos adhuc subordinatos agnoscunt duces, Superiores Angelorum Hierarchiæ inferioribus imperant, & singulis singuli præfunt duces. Sol rex est Planetarum, & medio inter eos loco collocatus. Nouem spheræ cælestes à decimo cœlo (quod primum mobile vocant) circumaguntur, peculiaribus quamuis, at lentioribus, motibus agitatae. Elementum ignis tanquàm nobilius, alijs supereminet, & inde coruscationes & fulgurationes in inferiora vibrantur, quasi quibusdam igniculis perpurganda. Leo Rex est quadrupedum, Aquila volucrum. Græes alijs terris æstatem quæsituræ, præuolantem ducem sequuntur: ad cuius exemplum montem Taurum transuolantes vbi Gryphonum, hostium infensissimorum fertur esse copia, lapillos rostro gerunt, vt vocem comprimant, Armenta taurus præcedit, aries onium gregem, hircus caprarum. Excelsissimus elephas, quando traijciendum est flumen, aut quid arduum tentandum, cæteros elephantes antecedit, & ducalibus ideo à Magistro insignibus decoratur, vt audaciùs & animosiùs (nam huic animali gloriæ quendam instinctum natura indidit, adeò vt irrogatum dedecus spontanea nonnunquàm morte luat) in pericula feratur. Apes, perfectum Monarchiæ à natura datum humano generi symbolum, Regem habent
& in

& in singulis aluarijs singulos, ijsque amplissimum cubile medio ac tutissimo loco assignant. Colunt autem & venerantur basilico verè ritu, & impolluta fide. Virgilius virginæ huius gentis mores aureo versu expressit.

*Præterea Regem non sic Ægyptus, & ingens
Lydia, nec populi Parthorum, aut Medus Hydaspes
Observant: Rege incolumi mens omnibus una est,
Amisso rupere fidem, constructaque mella
Diripuerunt ipsa & crates soluere fauorum.
Ille operum custos, illum admirantur & omnes
Circumstant fremitu denso, stipantque frequentes,
Et sæpe attollunt humeris, & corpora bello
Obiectant, pulchramque petunt per vulnera mortem.*

Pigri & ignavi ad formicas, immorigeri & rebelles ad Apes castissimas eunto, à quibus obedientiam & venerationem suorum Principum edocentor. Quin etiam vilissima putria animalia, ranæ, mures, glires ducem expetunt fante Homero vatum Rege. Cæruleæ Neptuni Prouinciæ continuis etsi concussæ fluctibus non sunt huiusce naturalis impetus expertes. Vastissima Cete, & citissimos Delphinas Arionis vectores omitto. Gregatim aut agminatim quod varia piscium genera per liquidum discursant equor, Ducem comitantur. Quod in mari Mediterraneo statis anni temporibus in præparata retia cœunt Tunni milleni, fides & securitas facit in Duce, quem fidenter ad carcerem & mortem sequuntur. Sed quorsum peregrinari cum domi sit quod foris accersimus? Homo totius Mundi compendium, iure Micro-

cosmi nomine honoratus accuratam viamque nobis
 exhibet imaginem, ambabus sui partibus anima & cor-
 pore. Qua corporeus est, cor in homine in alios artus
 Regnum obtinet: qua particeps rationis, ceruix reliqua
 membra regit. Omnium verò facultatum animæ Regi-
 na est ratio: Ratio inquam est ille Phœbus & Titan
 qui planetas & minores animæ stellas irradiat & dirigit.
 Neque vnquam in vllius anima fœlix & compositus est
 status, nisi ratio dominetur & ceteræ functiones an-
 cillentur. Excusso Reginae sceptro, tot sunt tyrannides,
 quot refractariæ passionēs. Cum vnicuique ergò no-
 strum nascenti quædam huius regiminis semina inge-
 nerentur, minùs mirandum, si concordī penè gentium
 omnium consensu, simulac Domīnia distingui cepe-
 runt, in vnum caput & Principem populus quisque
 conuenit. Malim Iustini verbis quàm meis doceri. Prin-
 cipio rerum, gentium nationumque Imperium penès
 Reges erat: quos ad fastigium huius Maieſtatis non am-
 bitio popularis sed spectata inter bonos moderatio pro-
 uehebat. Populus nullis Legibus tenebatur, arbitria
 Principum pro Legibus erant. Fines Imperij tueri ma-
 gis, quàm proferre mos erat. Primus omnium Ninus
 Rex Assyriorum veterem & quæsitum auitum gen-
 tium morem noua Imperij cupiditate mutauit. Fuere
 quidem temporibus antiquiores Vexores Rex Ægypti,
 & Scythiæ Rex Tanais, quorum alter in Parthiam, alter
 vsque in Ægyptum excessit: sed longinqua non finiti-
 ma bella gerebant, nec Imperium sibi, sed populis suis
 gloriam quærebant. Ita Iustinus. A Nino ad Sardana-
 palum faminis euiratiorem, Principatus stetit: cuius
 inter-

interfecto Arbaces illum ad Medos transtulit, donec Cyrus Cambyſis mediocris viri ex Aſtiagis Regis natâ filius, poſt expoſitionem ſerò agnitus, extruſo auo Perſarum primus regnauit: & tandem Dario Codomano vltimo Perſarum debellato ad Macedonas per Alexandrum Magnum Imperium Orbis deuenit: ad Romanos deinde, Perſeo Macedonum Rege per Æmilium Paulum, in triumphum & carcerem deducto. In Italia Saturnus, à quo Saturnia ſæcula, nescio an vnquam reditura, & interiecto tempore Euander Aborigenum Rex, & Latinus Ænææ ſocer, à quo Latinorum gens, dicta, regnarunt. Et ibidem florentes fuere res Hetruſcorum Mezentio illorum Rege cum Ænea congregi auſo: ac aliquot ab inde ſæculis Poſena, exacto ab Vrbe Tarquinio, Romanos variè attriuit. Sicilia ſceptum Æolus tenuit. Arabibus Hyerotinus imperauit, qui ſexcentorum filiorum auxilio & fiducia acciſis finitimorum viribus Arabicum nomen illustrauit. In Iberia Curetum Rex vetuſtiſſimus fuit, cui Habis nepos magno fato periculis plurimis infans ereptus, ceruos pernitate adæquans ſucceſſit. Et in altera Hispaniæ parte, quæ inſulis conſtat paſcuorum vberrimis, Geryon præfuit, triplicis naturæ à Poëtis effictus, quod tres fratres tantæ concordiæ eſſent vt vno animo gerere viderentur. Neque Germania Regibus caruit, eos è nobilitate legere ſolita, ſicut duces à virtute, de quibus precium operæ ſit Tacitum auſcultare. Cum ventum in aciem turpe Principi virtute vinci, turpe Comitatu virtutem Principis non adæquare. Iam verò infame in omnem vitam ac probroſum, ſuperſtitem Principi ſuo

ex

ex acie recessisse. Illum defendere, tueri, sua quoque fortia facta gloriæ eius assignare, præcipuum Sacramentum est. Principes pro victoria pugnant, Comites pro Principe. Quatuor orbis cardines percurre, Monarchicum vbiq; regimen institutum comperies. In India quam ante Alexandrum Semiramis sola penetrauit (si modo fabulosum Liberum excipis) summa rerum apud Reges singulos fuit. Testes tot Reges numerosissimis seorsim exercitibus instructi, per vnum deuicti Macedonem, inter quos Porus, Agramnes, Sophis, & Cleophis Regina vltro dedita. Et Athenæ, Thebæ, & Lacedæmon, quæ posteriùs statum mutarunt, initio sub Regibus fuere. Idem de Gallia & Britannia sentias: nec minus de Belgio, quod peculiare olim suos Regulos & Principes vidit. Quam natura in vnius Principis nutum & administrationem inclinaret demonstrauere Cappadoces, qui libertate à Romanis donati, munus libertatis abnuentes negauerunt viuere Gentem sine Rege posse: atque ita Rex illis à Senatu Ariobarfanes constitutus. Et Mitridates Ponti Rex causam cur soli Romani Regio essent infesti nomini reddens, hanc ait illos Regibus omnibus Legem odiorum dixisse quia ipsi tales Reges habuerint, quorum etiam nominibus erubescant: aut pastores Aborigenum, aut aruspices Sabinorum, aut exules Corinthiorum, aut seruos, vnasque Tuscorum, aut quod honoratissimum nomen inter hos fuit, Superbos. Quibus hostilis animi verbis, Monarchiæ cæteroquin præcellentiam attollit. Etsi verò sex tantum Reges Roma tulerit, Imperio statim ad Consularem annuam potestatem transmissio, Italia nihilominus per antea à Regi-

Regibus fuerat gubernata, & reuolutis sæculis ad Principatum est reuerfa. Principatus quippe & Monarchia quemadmodum naturæ accomodatior videtur, ita supra alias Politici regiminis species, perdurat. A Iulio Cæsare ad FERDINANDVM Tertium hodie fæliciffimè regnantem, Romanum perennat Imperium. Ægyptiorum & Sinarum Reges plura annorum millia numerant, & hi quidem citra interpolationem à Vitæo qui primus fuit ad nuperum Bonogum, Reges citra interpolationem ducentos quadraginta tres recensent.

Gallia à Pharamundo primo suo Rege postquam auulfa fuit ab Imperio per tres lineas & stirpes vsque ad Ludouicum decimum tertium sexaginta quatuor Reges computat. In Hispania (quæ non ante iugum accepit quam Cæsar Augustus perdomito orbe victricia illuc arma transtulit Iustino testante) ab anno Christiano 308. vsque ad Rodericum numerantur Reges triginta nouem, & à Pelagio, qui anno Christi 717. regni diadema suscepit, perpetua & non interrupta serie ad Philippum Quartum sunt Reges nouem & quadraginta. Cedò aliquod Optimatum aut populi regimen, aut ex vtrisque mixtum temperatum, cui eam perennitatem attribuas? Nusquam gentium. Vna Vene-torum Respublica æuum millenarium iactat. Sed vna. Diurnitatis causam exquiris? quam in humanis corporibus Phyci & Medici assignant, in corporibus Politicis esse puta. Quod homo homine viuacior, hic sanus, ille valetudinarius, à temperie aut intemperie rerum elementalium quibus quisque nostrum componitur, prouenit. Consimile in Imperiis & Rebus publicis: pro-

harmonica moralium præceptorum compositione, afflante tamen Diuini numinis aura, quæ nisi aspiret solidissima quæque concidunt, vitam habent. Vbi subditos dominantibus illigat vinculum Iustitiæ, & reuerentia iuris: vbi Erigone sordes & iniquationem aspernatur & virtus est in precio, vbi præmia bonos, poenæ facinorosos manent, vbi intestina & fatalis lues discordia ciuiles humores non corrumpit, ibi plusquam renascentium Phænicum annos non fallax vates polliceri poteris. At in Aristocratia & Democratia iste concentus reperiri potest inquires? Fateor, nec illas explodimus, sed ambabus potioem esse Principatum profiteremur, in quo faciliore & tutiore negotio mensuratam musicorum Politiaë sonorum proportionem manciscaris. Vt Princeps vnitate etiam ad Deum accedit, venerationem & obseruationem in animis subditorum iam quasi defixam inuenit. Et vt vnus est, fluuij omnes & riuuli ex hoc Neptuno aquam deriuant, ex hoc Sole minora astra lucem. Ne peccet ambitione, obiectum deest, cum infra ipsum cuncti in Principatu consistant. Auaritia vilissimorum ingeniorum illecebra, genium minimè terrestrem Principis non sollicitauerit, cui sua abunde suppetere possunt. Muneribus & corruptelis in iustitiam non est peccaturus, à quo munera & beneficia in alios defluunt: Personarum acceptio procul est ab eo qui nihil debet personis, sed cui debent omnes. Alta semper & se digna cogitat. Vt non malè in hanc rem dixerit Tiberius, Cæteris mortalibus in eo stare consilia quid sibi conducere oporteat, Principum diuersam esse sortem quibus præcipua rerum ad famam dirigenda. Patrem

trem

trem se subiecti intelligit populi, & supremam Principatus Legem subditorum salutem. Cum socios & participes potestatis non admittat, rivalibus & competitoribus est destitutus, qui bonos conatus interturbent, & euenta deorsum diuertant. Et in eo cessat dogmaticum istud Iurisconsultorum, habet Dominum qui socium habet. Si per se ius non dicit, iuri dicundo præficit citra ambitus notam, quos ad id munus idoneos iudicauerit, & in quos Cambysis exemplo detractioe pellis animaduertere sit paratus, si comperiat deliquisse. Probos ab improbis facile secernit: honores virtuti debitos vicij non impertitur, non potentiorum minis frangitur, non lætatur spe rerum maiorum, non subdolis adulationibus delinitur, non affinium & propinquorum deprecationibus retinetur aut odiis impellitur, neque epularum apparatu, aut nummorum adnumeratione circumuenitur. Suos sub eo cursus rectiores ideo Iustitia tenet, quia non tot arctatur impedimentis, aut retardatur diuerticulis. Supplicia fontibus sine vindictæ metu irrogantur, honores dignis, citra formidinem indignos offendendi, conferuntur. Ægrè valeat discordia huc læthiferum suum pomum immittere, quo tranquillitatem publicam conuellat. Conciuium & popularium inter se sunt, Factiones, Monopolia, Societates, fatale regiminis Popularis, & Optimatum malum, quæ vix in Principatum supra omnes eminentem irumpunt, cum Princeps, vti sublimiore super has tempestates loco constitutus, non veniat in hanc communicationem, integer vtriusque arbiter & moderator.

In oppositum Aristocratia, & Democratia multis vn-

decunq̄ue discriminibus sepiuntur. Minus reuerentiæ & obedientiæ in plures, & vicissim plurium, quia in plures partita, minor cura & sollicitudo publici. Rara Procerum inter se concordia: inuidia & æmulatione mutua ægrescunt, amicis & propinquis plus æquo fauent, timidè Iustitiam exercent, plebis auram captantes adulantur magis quam imperant. Et nonnunquam, vbi libidini habenas laxarunt, tenuiores opprimunt, tot tyranni, quot Optimates. Sic Athenis triginta Prætores in triginta tyrannos breui euaserunt, quos Thrasibulus exul ingenti ausu & fortitudine oppressit. Et Decemviri Consulari potestate Romæ creati annum primum quieti exegerunt, continuato autem Appio Claudio primū honoris diem denuntiatione insignis terroris insignem fecere, cum subito singuli cum duodenis fascibus prodire, centum viginti lictoribus forum implentibus, præbita decem Regum specie. Vnde plebis iterum secessio in Auentinum, & non ante crudelitati, iniustitiæ, & libidini grassantium Decemvirorum finis impositus, quam illorum authoritati. Modestiores centum Patres Romulo è viuis sublato, cum summam Imperij decem decurijs factis singulisque in singulas decurias qui summæ rerum præessent, consociarunt: nam etsi decem imperitarent, vnicus cum insignibus Imperij & lictoribus, quinque dierum spacio apparebat, ac eo modo Imperium ad omnes in orbem ibat. Grauior nihilominus ea seruitus visa, & annuo interuallo terminata.

De Populo vetus & verum dictum, Aut crudeliter imperat, aut humiliter seruit. Ad parendum non ad imperan-

perandum nata est plebs: & nullus tam barbarus exitit
populus vbi idiotæ & imperiti prudentioribus & sa-
pientibus locum non dederint. E Stôa proinde vero Sa-
pientiæ moralis fonte Sibyllinum hoc manauit, Stultos
esse seruos, & solos Sapientes liberos. Plebs equum ab
iniquo, vtile ab inutili, honestum ab inhonesto non di-
stinguit. Amat aut odit, nihil est tertium. Cæco impetu
in omnem fertur partem. Nullum profundum mare,
nullum vastum fretum & procellosum tantos ciet flu-
ctus, quantos concitata multitudo motus habet. Præ-
mia vicijs, supplicia virtutibus constituit. Ostracismos
& exilia probioribus indicit, & Aristidem hoc vno no-
mine proscribit, quod ab innocentia & integritate no-
men Iusti sit sortitus. An non & Ephesiorum Legem
audisti? Nemo è uobis excellat, si excelluerit, exul esto.
Et eiecto Vrbe Hermodoro viro per omnia egregio, cau-
sam adiecisse decreto, quod cæteris virtute anteire vo-
luisset? Phocione sanctiorem non viderunt Athenæ, ne
Socratem quidem. Ecce improuiso, blateronum non
dico oratorum, aliquis prodit in concionem, & propo-
nit vt velint iubeantque Athenienses Phocionem &
amicos morte damnari. Et nulla interposita mora viri
& mulieres vno ore & plausu annuunt, & quasi re opti-
mè gesta corollis redimiti festum agitant diem. Nil de-
inde factionibus & seditionibus populi frequentius. Vt
varietas faciei est propria Lunæ, & inconstantia Fortu-
næ, vtraque est plebi accommoda. Vt equus indomitus
lupatum, Legum illa repagulum auersatur, & Magistra-
tum suum Legem animatam, lingua dum manu nequit,
consectatur. Romani Scriptoris Iactantia est. Nulla
S 3 vnquam

vnquam Respublica nec maior nec sanctior nec bonis exemplis ditior fuit nec in quam tam serē avaritia luxuriaque immigrauerint, nec vbi tantus aut tam diu paupertati ac parsimoniae honos fuerit. Eo interim tempore quo iuxta Historicum sanctior fuisse debuit, ibidem inuenies mox Collatinum Lucretiae maritum collegae inuidia, & gentilitiae stirpis odio è Consulatu detrusum in exilium, domestica obætorum miserorum ergastula & vincula, Patrum inter se discordias, crebras Plebis à Patribus secessiones, Camillos, Ahalas, Coriolanos, Quintios, Scipiones, Metellos & pleraque clarissimorum virorum nomina calumniatoribus ingratis Ciuibus quasi sagittatoribus scopos fuisse, assiduis Tribunorum concionibus honestiores & probiores laceratos, impeditum, quoties eis lubuit, militum in hostes delectum, vi tumultuantis multitudinis extortos Patricijs fasces, militiam & castra nefariorum seditio nibus corrupta, & nonnunquam in vindictam & ignominiam Ducis, legionarios vltro voluisse vinci: Æmilijs & Catones repulsam passos, Varronibus & Vatinijs, & alijs sordidissimis hominibus delatos honores. Quo effectum puto, quod ab excessu Augusti, gustata Principatus dulcedine, pristini status comparatione, non Romani tantum sed Prouinciales ipsi iugum liberum pro libertate seruili præhabuerint. Cuius rei alter iudiciosus Historicus rationem paucis & fideliter reddit. Neque Prouinciæ, ait, Illum rerum statum abnuebant, suspecto Senatus populique Imperio ob certamina potentium & avaritiam Magistratum, inualido legum auxilio, quæ vi, ambitu, postremo pecunia turbabantur.

babantur. Et altiùs repetens, rem eandem è veteriore principio dicit. Rebus modicis æqualitas facile habebatur, sed vbi subactò orbe & æmulis Urbibus Regibusque excisis securas opes concupiscere vacuum fit, prima inter Patres Plebemque certamina exarsere, modo turbulenti Tribuni, modò Consules præualidi, & in Vrbe ac foro tentamina Ciuium bellorum. Mox è plebe infima C. Marius, & nobilium sæuissimus L. Sulla victam armis libertatem in dominationem verterunt. Post quos Cn. Pompeius occultior, non melior. At alias fortè pennas habet noua ista Leodiensium Politia ab alijs volucris, vt sublimius efferatur, & in sinu Iouis nidificare possit! Nam tanquam multum salutaris, & per Legumlatores aut Scriptores præcommendata proponitur, & quæ sit minùs exposita corruptelis: quòd Princeps vnus sit, & electiuus, & Ecclesiasticus, & Ciuitas quasi Imperij limes. Hæc figillatim, sed strictim expendenda. Si vllius Reipublicæ salus in Anarchia & confusione valet conseruari, si Salamandræ instar vitam in igne transigere, si continuus morbus index esse potest sanitatis, & perniciës salutis, salutare enimvero est hoc regimen. Apage talem salutem? nemo sanus & prudens velit esse tali salute sanior. A forma quis effigiator commendauerit? nisi

*Humano capiti cervicem pictor equinam
Iungere si velit, & varias inducere formas
Vndique collatis membris, vt turpiter atrum
Desinat in piscem mulier formosa superne.*

Nulla legitima est Republicæ forma, vbi subditus
regen-

regentis munus occupat, exlex est populus, licentia luxuriare, Priuilegium & ius æstimat, Plebiscitis armatis Rogationes, Senatusconsulta & Sanctiones rescindit, aucupum more insidiaturprehendendæ Principis sui authoritati, & quod Principi placuit abrogat, quia placuit, & aduersus superioris potestatem remis & contis obnititur. Quis Legislatur aut Scriptor istiusmodi regiminis regulam deprædicet? nusquam legi. Scio in decem Legum tabulis quas Posthumius, Manlius, & Sulpitius Athenas missi ex Solonis & aliarum Græciæ Ciuitatum institutis & moribus compegere, & duabus per Decemuiros additis, nil simile describi. Si Timon de Republica Libros conscripisset, forsan eius generis, ubi capitis officium membra usurpant, Politiam approbasset. Non nego Ephoros Lacedæmone fuisse Iudices è plebe lectos qui Regum Spartanorum immensam prius potentiam quasi aliquo fræno cohiberent aut restringerent, & Spartanam disciplinam non minus idè vegetam & adstrictam fuisse. Quos omnium primus Theopompus instituisse fertur, & à sagace vxore incassum redargutus, quod Regiam imminuisset dignitatem. Verùm nil Magistratui Leodiensi, cum Ephoris, nil Leodio cum Sparta commune. Spartæ fiebat quod nusquam alibi. Auri, argenti, & commerciorum usus erat sublatus, æqualia cunctorum patrimonia, & mensa communis. Lycurgi Legibus uiuebatur: quæ insuper pueros puberes ad adultam ætatem in agris educari, iuuenes non amplius vna veste toto anno vti, virgines indotatas nubere, Reges bella, Magistratum iudicia tractare iubebant: quibus quidem legibus

vt quandam æternitatem daret, adactis iureiurando ciuibus quod ad suum vsque reditum parerent, voluntario illas exilio sanxit. Quod obtruditur, vnum facilius posse cor rumpi, quàm plures, ænigmatifacit, & telum in iacentem retorquetur. Longè enim facilius integritatem, fidem, & constantiam in vno quam in pluribus est reperire. Et Principum genius quendam diuinæ particulam auræ participat, à sordibus & corruptelis abhorrens, quibus plebeculæ animæ innutriuntur. Vis hodiernæ Leodiensis Politicæ aliquam imaginem? Eam ad viuum præfigurauit Lambertus Hortensius Amorfortius in suis de Ultraiectina ante integrum sæculum secessione Libris: quàm metuo, vt eadem Anarchia parem aliquando cladem & vastitatem creet? Ipsissima authoris apprimè docti verba produco. Ad annum imperium subuecti, antea priuati rerumque ignari priusquam iura & publicas Leges didicerint Magistratu suo defunguntur. Ad hæc dum alius alium obseruat, magnam Reipublicæ negotiorum partem negligunt. Per ambitionem diuina humanaque omnia miscuntur. Cum habetur Senatus plus temporis, rixando, altercando & disceptando quàm consultando absuntur. Prætereo inimicitias, factiones, inuidiam, quibus tranquillitatem publicam certatim potentia auidi perturbant. Ab alijs quibus in Imperium succedunt, quique ipsis postea sufficientur res malè geri taciti apud animos suos precantur: adeo aliena fælicitate ægrescentes priuatæ gloriæ causa Reipublicæ sunt pestilentes. Adde quod legant sæpenumero in concilium ad regni euersionem maxime temerarios quosque: & colantur imprimis non qui

T

pruden-

prudentia sed qui eloquentiæ viribus maximè pollent. Sic ille ad Lugubris suæ historiæ præfationem: in accinctu autem, progressu, & exitu operis propinquiores causas exprimit. Has nempe. Vulgus infestum hominibus Religiosi ordinis dissimulante Senatu in illos debacchari solitum, quod penès eos opes copiæque vniuersæ essent & luxus: penes eos villas, agros, fundos, filuas, aquas, esse viderent, delicijs & voluptatibus diffuere, vilem contra humilemque multitudinem Operarum, rerum familiarium inopia confici: vectigalibus proindè & publicis oneribus eos quam plebem prægrauandos. Claustrina Optimatum aliquorum Plebem cæcam eò instigantium Consilia per motus & turbas ciuiles rei priuatę studentium, perpetua incomitijs trium ordinum circa indictiones & illarum adæquationes dissidia, præfractam popularium suffragiorum peruicaciam, vim Euerardo Suandelbalcho Cōsuli, quo incolumi nemo noua impunè molitus fuisset, præmonstratam, & eius eapropter ex vrbe secessum, secutam ab inde eiusdem & multorum proborum proscriptionem, delusum indignissimis modis Principem, portas Urbis aduentanti præclusas; expilatas, direptas vel etiam deletas Aulicorum & Fautorum ædes, vicinum tunc Gelrum apertis & hiantibus faucibus pinguem bolum frustra deuorantem, factiosis animos, arma, & nummos subministrantem, sacra iuxta & prophana eodem cuncta loco habita. Quid ais Lector? an non doctus ille scriptor sui sæculi factiones & corruptelas posteris, in suis popularibus Ultraiectinis exhibens, paucis dumtaxat circumstantijs & nominibus

muta-

mutatis, hodiernos Urbis Leodiensis motus depinxit? Quod deinde additur admiscendam huic Principatui Anarchiam eo quod Princeps non est hæreditarius sed electiuus & vsufructuarius, deridiculum est. Penès Politicos fit quæstio, vter Principatus sit melior, num hæreditarius qui per successionem vi sanguinis nascendo acquiritur, an electiuus qui per suffragia obtinetur. Vtraque pars suos habet assertores, & sua assertores argumenta. Ego nihilominus hæreditarium electiuo prætulerim in sæcularibus Principibus, nec tamen ideo electiuum damnem. Platoni, Aristoteli, & sanctoribus Græciæ mystis electiua forma pluris facta, quod propior libertati, in quam Græci erant proniores. Et multa olim regna electione sæliciter stetere, & hodie Polonia stat. In Ecclesiasticis verò Principibus superflua ea disceptatio, cum cælibatus heredum spem adimat, & Sacri Canones alienarum hereditatum vota in Ecclesiasticis dignitatibus abscondant. Non deterior igitur hic Principatus quia electiuus, cum suapte natura non nisi per electionem obuenire debeat. Sed nec ideo aliquid popularis accumulandum regiminis, imò verò nihil de eo admiscendum, quia est electiuus. Optio est è pluribus, adultum etate, moribus, & sapientia Principem, suffragatio deligentium producit, qui nec alieno pendere debeat ab arbitrio, nec suam cum vulgo instabili & imprudente autoritatem communicare. Esto Ciuitas sit in finibus Imperij sita, & velut quoddam eius claustrum, quid istud ad regiminis plebei confert mixturam? quis Legislatores edixit in limitaneis Prouincijs Democratiam, nedum Anarchiam Principatu præpolere?

lere? Quod si vnus dominatio, multitudinis gubernationem toto suo genere antecellit, æquè in extremis partibus ac in visceribus suis prærogatiuâ gaudet. Dico amplius. Pro ratione periculi, cautionem adhibendam: & cum limitanea loca vt plurimum interioribus sint infynceriora, vt vicinia contagionem facilius influit, in limite Imperij potius longe esse vnus Principis Imperium. Hinc prudentissimi mortalium Romani subactò & in vnus Augusti potestatem redactò orbe, exiguis contenti vrbis copijs (ad Principis maximè tutelam), triginta vel amplius Legiones alta pace, Prouinciales idè dictas, in limitibus Imperij alebant aduersus insperatorum hostium conatus aut insultus. Vsq; adeò vt Adrianus Imperator (si non Traiani prædecessoris gloriæ inuidens) restringere metas Imperij voluerit quò eæ tenaciores & inexpugnabiliores essent, sponte Armenia, ac Mesopotamia & Affyria redditis, medium inter Persas & Romanos Euphratem relinquens. Denique quod Ludouici Borbonij & aliquot aliorum Principum memoriam incessere audent quasi Vrbem diuersimodè & plus æquo grauauerint, Ministrique & Officiati Principū in Franchisas & Priuilegia Ciuium, non sine labefactatione, nonnunquam attentent, quis non videt criminatoris, non Oratoris aut Iurisperiti esse Epilogum? Equidem vt Borbonium & paucos illos quos sæuitiæ cõarguere tentant, non est mihi hoc loco propositum ab omni noxa vindicare, nec Angelos pro hominibus venditare: Cœlum adeat qui vacuos omni crimine quærit.

Nam vicijs nemo sine nascitur, optimus ille est

Qui

Qui minimis urgetur. Numerosus Horatius inquit.

Sic inhæsitanter asseuerare possum, quos illi nimia inculpant seueritatis, prouocatos & indignissimis ludificatos modis, antequam inobedientiam, aut veriùs feloniam subditorum vlciscerentur. Quod attingere in librum secundum supersedeo. Ad domesticos illorum annales prouoco, qui quantumuis culpam à populo amoliri & segregare de industria satagant, non ita eis succedit excusatio, quin subditi cœno & luto delibuti deprehendantur. Quæso an Dionis Regis administrationem iuxta Platoniam penè regulam, dicemus explendam, quod Dionisius in eadem insula regnauerit? Octauij, Vespasiani, Titi, Traiani, Alexandri Mammææ filij, Antonini Pij, Marci Antonini Philosophi & aliorum permultorum Principatus auersabimur quod Caligula & Nero eadem scepra tractauerint? Quomodo sterilitatem aut nimios imbres, & cætera naturæ mala, ita næquam vnum, vel mendam dominantium toleremus. Vicia erunt donec homines, sed neque hæc continua; & meliorum interuentu pensantur. De Ministris & Officiatis Principum vetus querela est è veteri more petita eorum qui manus in aliena iniicere student, odisse oculos qui cauendis furtis aduigilant, & cum Mercurio latrunculorum patrono insidiari Argo, quem Iuno custodem vaccæ præfecerat. Sic Philippus Macedo decem Oratores ab Atheniensibus poposcit in quos iram effunderet, ea explanatione amicitiam populo spondens: & impetrasset nisi Demosthenes extemporeneo astu fabulam lupi in concione enarrasset, qui ouibus gratiam pollicitus si canes dederentur, ijs deditis

oues deuorauit. Perperam dicuntur inuolare in Franchias & Libertates Ciuium, quibus nullus æquè præiudicat quàm ipsi Ciues perpetuum iactitatis Priuilegiis bellum præuaricationibus & pessumdationibus suis indicentes. Et hæc etiam est vetus sutela: libertatem & speciosa nomina prætexere: nec quisquam alienum seruitium & Dominationem concupiuit, vt non eadem ista vocabula vsurparet. Longior ex composito circa Allegationem illam Spirensis fui, ne ementitæ utilitatis publicæ fucus, aliquem fouendis vsurpationibus colorem effingat.

CAPVT. DVODECIMVM.

Magnitudo Iurium Episcopi & Principis Leodiensis.

INfaustam Pandoram Dij Deæque Poëtarum in hunc ablegaturi orbem quisque suis dotibus & prærogatiuis communiuerunt: & bene agebatur cum Deucalonæa stirpe, si Pixide morborum & ærumnarum conditorio caruisset. Thetis Achillem cum Hectore aliquando congressurum, & Venus Æneam certamine Laviniam virginem petiturum, ambæ Vulcaniis armis induerunt. Herculem post labores exantlatos Deorum vnusquisque propriis suis muneribus donauit, Mars enses, Mercurius caduceum, Apollo arcum, Neptunus equos, Vulcanus galeam ac thoracem artis suæ in signe dedit, Pallas ipsa ægidem tribuit & Ceres ad expiandam Centaurorum cædem Mysteria quædam edocuit.

Ecclesia